

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคต่อเดือนของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ปี 2547 จำนวน 524 ครัวเรือน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

3.2 วิธีการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะแยกตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ ในแต่ละประเภทค่าใช้จ่ายดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยแยกออกเป็น

- 1.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม
- 1.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องคั้นที่มีแอลกอฮอล์
- 1.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาสูบ
- 1.4 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
- 1.5 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน
- 1.6 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลและค่ายา
- 1.7 ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล
- 1.8 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร
- 1.9 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและการอ่าน
- 1.10 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา
- 1.11 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

2) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ โดยนำเสนอเป็นตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราร้อยละ (Percentage) โดยแสดงเป็นตารางและอธิบายเป็นเชิงพรรณนา ประกอบผลที่ได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน
- 2.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย
- 2.3 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามระดับรายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน
- 2.4 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.5 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.6 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของครัวเรือน
- 2.7 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของครัวเรือน
- 2.8 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.9 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.10 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.11 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.12 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.13 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.14 จำนวนครัวเรือนจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน
- 2.15 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยครัวเรือน
- 2.16 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภค โดยเฉลี่ยจำแนกตามระดับรายได้ของครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน

- 2.17 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภคจำแนกตามระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.18 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนจำแนกตามความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย
- 2.19 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภคจำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.20 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนจำแนกตามระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.21 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนจำแนกตามสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน
- 2.22 โครงสร้างค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อหาสมการการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ปี 2547

1) ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

2) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณในการประมาณหาสมการการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีฟังก์ชันการบริโภคดังนี้

$$C = f(Y, AGE, SIZE, TENURE, EDU, STATUS, COMMUN)$$

หรือสมการเส้นตรงการบริโภคของครัวเรือนดังนี้

$$C_i = b_0 + b_1 Y_i + b_2 AGE_i + b_3 SIZE_i + b_4 TENURE_i + b_5 EDU_i + b_6 STATUS_i + b_7 COMMUN_i$$

โดยที่ $C_i =$ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนในจังหวัดเชียงใหม่ของครัวเรือนที่ i

$Y_i =$ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในจังหวัดเชียงใหม่ของครัวเรือนที่ i

$AGE_i =$ อายุของหัวหน้าครัวเรือนที่ i

$SIZE_i =$ จำนวนของสมาชิกของครัวเรือนที่ i

$TENURE_i =$ ตัวแปรหุ่นแสดงสถานภาพการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของ
ครัวเรือนที่ i

คือ $= 0$ ถ้ามิได้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย
 $= 1$ ถ้าเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย

$EDU_i =$ ตัวแปรหุ่นแสดงระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนที่ i

คือ $= 0$ ถ้าต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
 $= 1$ ถ้าเท่ากับระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

$STATUS_i =$ ตัวแปรหุ่นแสดงสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือนที่ i

คือ $= 0$ ไม่โสด
 $= 1$ โสด

$COMMUN_i =$ ตัวแปรหุ่นแสดงเขตที่อยู่อาศัยที่ i

คือ $= 0$ ถ้าอยู่นอกอำเภอเมืองเชียงใหม่
 $= 1$ ถ้าอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

โดยมีสมมติฐานดังนี้คือ

สมมติฐานที่ 1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้
ของครัวเรือน

สมมติฐานที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอายุของ
หัวหน้าครัวเรือน

สมมติฐานที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวน
สมาชิกของครัวเรือน

สมมติฐานที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจะมีความแตกต่างกับผู้ที่มีได้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยโดยครัวเรือนที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนมากกว่าครัวเรือนที่มีได้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย

สมมติฐานที่ 5 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนที่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจะแตกต่างกับค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเท่ากับหรือสูงกว่าระดับปริญญาตรีโดยครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนที่เท่ากับหรือสูงกว่าระดับปริญญาตรีจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนมากกว่าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนต่ำกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีสถานภาพสมรสเป็น โสดจะแตกต่างกับค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีสถานภาพสมรสไม่โสดโดยครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีสถานภาพสมรสเป็น โสดจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนน้อยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีสถานภาพสมรสไม่โสด

สมมติฐานที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนที่อยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่จะมีความแตกต่างกับครัวเรือนที่อยู่นอกอำเภอเมืองเชียงใหม่โดยครัวเรือนที่อยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่จะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนมากกว่าครัวเรือนที่อยู่นอกอำเภอเมืองเชียงใหม่